

ИЗЛАЗИ
СВАКИ ДАН
ЦЕНА
ЗА 1 МЕСЕЦ 3 ДИН.
ЗА ИНОСТРАНСТВО
ЗА 1 МЕСЕЦ 4-50 ДИН.
ПРЕТПЛАТУ ПРИМАЈУ
СВЕ ПОШТЕ У СРБИЈИ
И ИНОСТРАНСТВУ.

ЗВЕЗДА

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ

ПРЕТПЛАТИТИ СЕ МОЖЕ
САМО КОД ПОШТА.
НЕПЛАЋЕНА ПИСМА
НЕ ПРИМАЈУ СЕ
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
УРЕДНИШТВО СЕ НАЛАЗИ
НА „КОСАНЧИЋЕВОМ
БЕНЦУ“ БР. 16

Број 10 п. д.

УРЕДНИК: Јанко М. Веселиновић.

Број 10 п. д.

САДРЖАЈ

На развалинама Херцег града — Хајдук Станко
— Идиот — Ситнице — Пошалице — Представе у
народном позоришту — Моја кандидатура.

РАЗВАЛИНАМА ХЕРЦЕГ-ГРАДА

Ко грешник камав стари од свјетлог одбачен раја
Ја тугу љубим само а с њоме самоћу свету;
Далеко од вреве свјетоса, далеко од злобних људи
Што само раздор љубе, мржњу и завијет клету. —
Ја гледам развалине славнога Херцег-града.
Ко опомен славе старе онуздено оне стоје,
По њима трава расте и густи бршљан се вије,
И орао сури туд савија гњездо своје, ...
Па кад ће једном доћи и онај данах свети
Да пакенику старом слобода сине мила,
А хижне слави српској, слободи и братимству
Са рушевина ових, да српска зацјева вила?!

Београд 1892.

СВЕТ. ГОРОВИЋ.

ХАЈДУК СТАНКО

РОМАН У ТРИ ДЕЛА

од
Јан. М. Веселиновића.

ПРВИ ДЕО

О Д М Е Т Н И К

(НАСТАВАК)

И сама његова старост чинила је: те његови савети
нађоше одзива у души његових парохијана. Био је то
старац од својих осамдесет година, здрав и крепак. Лице
румено као јабука, а власи седе као руно. У бистром
оку огледао му се разум а у покрету снажна и чврста воља.

За њега су говорили:

— Он зна шта ради!

И заиста, тако је. Он није био човек од науке, али
је био један од људи свога доба, пун природне свежине
и правилних погледа на сваку ствар; један од оних, што
нам створише народну мудрост, наше пословице...

И ето та два човека били су први људи у Црној
Бари. Они су били свима углед. У сваком су послу
предњачили. Не би кмет Јова ништа урадио без спора-
зума са попом, а попа опет хтеде све с људма. За то
их је чешће и призивао и договарао се.

А било је и људи паметних!... Ту је Алекса Алек-
сић, па Иван Миражчић, па Сима Шокчанић, па Јевта
Поповић и многи други, све честити домаћини.

Требало је, рецимо, свршити какав посао сеоски.
Кмет Јова то одмах каже поци а попа му рекне, те по-
зове по неког од ових домаћина, па се о свему разго-
воре. И кад се споразуму зађе чича Сима „кнез“ (бирова)
и сазове домаћине судници, коју су на сред села
подигли.

Не прође много, а тек видиш: с једне стране један,
с друге други, долазе судници. Не видиш ту младића
— све сами седи перчини. Сваки се обукао у чисто
рубље, на плећима сукнено гуње без рукава, или велики

гуњ „ресаник“, На главама се црвене алеви фесови, као
да у цркву иду... Ретко у кога да видиш браду — сваки
је обријан; ретко ћеш кога видети с лулом, јер се тада
слабо пушило. Браду је пуштао и дуван „палио“ само
онај, кога је снашла каква грдна несрећа, као кад му
умре син, и т. п...

Прилазе мирно и озбиљно један другом и здраве
се. Онда поседају и разговарају. Разговор им паметан,
шала уљудна. Никад кавге ни ината, никад вике и ларме;
а већ о псовци и да не говорим. За њу се у то доба
није ни знало. Или, ако је ко баш био веома љут, то је
псовао: „душу“ „паприку“ „врежу несрећну“, крв ма-
терину“ и т. д; али то је било врло ретко. Године прођу
док се псовка чује,...

Тек ето ти кмета где са попом излази из суднице.
Сви се одмах дигну на ноге и прилазе ближе.

— Звао сам вас, браћо, да се договоримо о једном
важном послу — почне кмет.

Онда им каже шта је то „важно“ па продужи:

— Па сам разговарао о томе с попом и Иваном, и
мислимо да би овако најбоље било... Шта велите ви
браћо?...

— Па, добро, Јово! — веле сељаци.

— Да није ко смислио што год боље? — пита
кмет Јова.

— Куд ћеш му боље! — веле сељаци.

— Велите ли сви тако?

— Велимо!... велимо!...

— Е, добро, браћо! Сад знате шта смо доконали.

Та одлука, од тога часа, постала је закон за све
село. Домаћини се враћају кућама, и, према томе, на-
ређују својим млађима. И кад погледаш: сви у селу,
почев од кмета до чобанина знају закон!...

Живели су сложено. То не беше село ни општина, то
је била једна кућа. Ако је весеље, весеље је свију њих,
ако је жалост, и она је општа. Били су сви узовници.
Није се питало: је ли богат или сиромах, него је ли Цр-
нобарац. Та слога њина већ беше прешла и у посло-
вицу. Друга им села завидеше, а они беху поносити.

Него, у том поносу било је и сујете. Били су веома
сујетни на своју слогу, па су се, не само дичили и по-
носили пред другим селима, него их чак задиркивали и
пецкали; толико су далеко ишли, да су им и имена из-
девали... А то издевање имена беше тако духовито!...
Ако је ко добио надимак од неког Црнобарца, то је
тако пристајао уза њ, као да се с њим родио.

И сами бесни Марко Штитарац зазирао је од тога.
Од Совљака до Црне Баре има пешачкога ода пола са-
хата; а Марко Штитарац, од Совљака до Црне Баре, три
пута одмотава и завија шал око главе, само да му се
не би Црнобарци подсмели!...

Па какви родитељи онака и деца. И данас ми срце
заигра кад видим: да се младеж баца камена с рамена,
рве и скаче... Некад је, заиста, то морало лепо бити,
јер се омладина црнобарска само тим и таквим играма

играла... А младе цуре надметаше се која ће више свиле подгајити, лепше опрести и откати, и смишљеније чарапе оплести....

II Субаша.

Али, право вели пословица: „никад два добра“! Живот је био одиста леп. Таквим би се животом дало живети и два века, али се вазда нађе нешто што га ремети, што ти загорчава његове сласти. И Црнобарци би заиста лепо проживели, да им по неко не бане с вечера на врата и не грмне храпавом гласином:

— Рајо, бре!

— Чујем, драги ага! — одговара сиромас, а сав стрепи, да се не би шта изродило.

— Дај да ијем!

— Сад, сад, ага! — виче он и скаче, онако изувен, пред незвана госта, те му врата отвара.

Турчин натмурен улази у кућу и гледа надувено и бесно око себе.

— Пеци, баба, цицвару!

— Сад, ага, сад!

И одмах се распретава ватра, те му се спрема цицвара. Турчин седа крај огњишта и потеже чибук... Задими па — блене... На један пут, као да се нечему досети, смиче опанке с ногу:

— На — вели — рајо, водај ми опанке!

А домаћин гологлав, прилази смерно, узме у руке узице од опанака, па вуче опанке по авлији.... То се зове „водање опанака“. И вуче их све дотле, док се Турчин не смиљује и не рекне:

— Доста.

И толико понижавање, и опет се отрпи!... Како може да се трпи?... Мора се!...

А за што?

У селу је живео *субаша*.

Па ко је тај субаша?

Да објасним!

(НАСТАВИТЕ СЕ).

МОЈА КАНДИДАТУРА

(ТВЕНОВА ШАЛА)

Пре неколико месеца понуде мене да се кандидујем за њујоршког гувернера на избору који ће скоро бити. Ја примим понуду. Били су ми такмаци: Стјуарт Вудфорд и Џон Хофман. Знао сам, да сам од обојице претежнији, јер имам неокаљано име. Међу тим из новина се могло јасно видети да су ти људи, ако су баш некад и знали шта је неокаљано име, већ одавно то заборавили. Судећи по оном што се о њима писало, они су били прави зликовци; на њих су се са свих страна сипале тужбе за најсрамнија, најужаснија злочинства.

Мој претег у том погледу давао ми је право, да с мирним поуздањем чекам резултат избора. Али, с друге стране, тај мој претег био је за мене извор мучних непријатности: било ме је стид, готово ме је болело то — што ће се моје неокаљано име неколико дана непрекидно помињати заједно с именима таквих људи. Неколико пута био сам готов да чак тргнем своју реч и да се одреčem избора. Али то би значило — побећи стидно с бојног поља. И тако ја наумим да јуначки испијем своју чашу до дна, па како буде.

Кад је оглашена моја кандидатура, седим ја одмах сутрадан за доручком и прелиставам јутарње новине, и погледим у једним новинама белешку која ме је, морам признати, изненадила тако како се још никад у свом веку нисам изненадио.

Ево те белешке:

„Кривоклество. Може бити да ће господин Марк Твен, сад, кад тражи наше гласове, имати доброту да нам објасни један мали

И Д И О Т

роман Достојевског

НАСТАВАК

— У залуд сте трошили паре на препоруку. Хм... ви сте простодушни и искрени, а то је похвално! Хм... генерала Епанчина знамо, управо по томе, што је то човек у опште познат; па и покојног господина Павлиничева, који је вас у Швајцарској издржавао, такође смо познавали, т. ј. ако је то био Никола Андрејевић, Павлиничев, јер њих има два брата. Онај други је и сада у Криму, а покојни Никола Андрејевић беше човек поштен и уважен, четири хиљаде душа робова имао је у своје време...

— Тако је; он се заиста звао Никола Андрејевић, Павлиничев, одговори младић и сталним, испитујућим погледом премери господина свезналицу.

Ова господа свезналице дешавају се по некад врло често у извесном друштвеном слоју. Они све знају; неспокојна тежња њихова ума и способности, неодољиво тежи на једну страну, разуме се, у осуету важнијих животних интереса и погледа, као што би то рекао савремени мислилац. Међу тим, у речима: „све знају“ треба разумети ограниченију сферу, и. пр.: где ко служи, с киме се познаје, колико му је имање, где је био гувернатор, којом се оженио, колико је узео мираза, ко му је рођени брат, а ко од стрица, или ујака и т. д. све ва то налик. Ове свезналице обично иду са исцепаним лактовима и добијају по седамнаест рубаља месечне плате. Људи, о којима они знају све до ситница, никако се не би могли досетити, какви интереси руководе те свезналице у њихову послу, докле су многи од ових потпуно утешени својим знањем, које је велико као некаква наука, и које им даје да дођу до самоуважења и неког вишег друштвеног задовољства. Та и наука је саблажљива. Виђао сам ја научењака, књижевника, песника, политичких раденика, који су у тој истој науци налазили и налазе своје више намере и циљеве, па су тим путем стварали себи и каријеру.

За све време овога разговора црномањаст је младић зевао, без циља гледао кроз прозор и нестрпеливо очекивао крај путовању. Он беше некако расејан, и то јако расејан готово узнемирен; бивао је чак и чудноват: по неки пут је слушао а није чуо, гледао а није видео, смејао се а често није знао ни чему се смеје, ни за што се смеје.

догађај из његове прошлости? Мислимо оно кривоклество у ком су га ухватили у Воковку у Кохинхини, 1863 године, тридесет и четири сведока, а којим је он очевидно, ишао на то: да отме од једне несрећне удовице, оптерећене нејаком дечицом, последње парче земље — њену једину потпору... Господин Твен дужан је ради самога себе, дужан је ради великог народа, коме се обраћа, објаснити ту ствар и оправдати се. Да ли ће он то учинити?“

У мало ме кашља није ударила, кад сам то прочитао! Тако пакосна бездушна тужба! Ја никад нисам био у Кохинхини! Чак нисам никад ни чуо да има негде Воковок! Нисам знао шта да чиним, и нисам се могао ни на што решити до другог јутра.

Кад би друго јутро, те исте новине донеше ову значајну белешку:

„Вредно иажње! Господин Твен — наши су читаоци то опазили, — упорно ћути односно оног кривоклества у Кохинхини!“

И док је год трајала изборна борба, те ме новине нису знале друкчије, него: „срамни кривоклестник Твен.“

За тим сам већ у другим новинама прочитао ову белешку:

„Тек да се зна! Да ли ће нови кандидат за гувернера бити вољан да растумачи својим суграђанима један мали случај, који се десио у оно време, кад је он боравио у Монтани? Да ли ће нам он испричати, како су у једно извесно време почеле нестати људима, који су у истој кући становали, различите скупочине ствари, и како су се те ствари после редовно налазиле међу стварима господина Твена; и како су кирајџије те куће били принуђени да томе господину даду добру лекцију: намазавши га катраном, улаљали у перје па му рекли да се чисти из оне куће за навек. Хоће ли нам он то приповедити?“

Да ли се могла икад измислити безобразнија и гнуснија лажа. Та ја никад у свом веку нисам био у Монтани!

— А допустите да вас запитам, с киме имам част.... обрати се од једаред првеноноси господин ка беличарастом младићу са завежљајем.

— Кнез Лав Николајевић Мишкин, одговори овај хитно и задовољно.

— Кнез Мишкин? Лав Николајевић? Не познајем. Нисам добро дочуо, одговори чиновник замишљено, — то јест, ја не говорим о самом имену, име је историјско, у Карамзиновој се историји може наћи и треба да се нађе; ја говорим о самом лицу, јер кнежева Мишкихних као да нема више, тако је и глас о њима изумр'о.

— Да како! одмах одговори кнез: — кнежева Мишкихних, осим мене, заиста више и нема; чини ми се, ја сам последњи. А што се тиче очева и дедова, то и они нису Бог зна колико били славни; имали су само једну кућу. Мој отац, у осталом, био је потпоручик у армији, а изашао је из подофицирске школе. И ја управо не знам, како се то генералица Епанчина нашла у породици кнежева Мишкихних, и то још као последња у своме роду...

— Хе — хе — хе! Последња у своме роду! Хе — хе! Како то ви изокренусте, закikota се чиновник.

Насмеја се и онај црномањаст. А беличараст се мало затеже што је избацио једну прилично рђаву будалаштину.

— Замислите, ја рекох то, онако, не мислећи, објасни он најпосле у забуну.

— Та то се већ зна, то се зна, весело подстаче чиновник.

— А јесте ли ви, кнеже, изучавали тамо какве науке код професора? упита на један пут онај црномањаст.

— Да... изучавао сам...

— А видите ли, ја се нисам никада ничему учио.

— Та знате, и ја сам тако, тек по нешто само, додаде кнез, као да се хтеде извинити. — Нашли су, да ми, због болести, није могућно систематично учење.

— Познајете ли ви Рогожине? брзо запита црномањаст.

— Не, са свим не познајем. Та ја у Русији ретко кога познајем. А да ви нисте тај Рогожин?

— Да, ја сам Парфен Рогожин.

— Парфен? Нисте ли ви од оних истих Рогожина... одпоче са усиљеним достојанством чиновник.

— Да, од оних, од оних истих, брзо и неучтивим не стрпљењем упаде му у реч црномањаст, који се, у осталом

није никако ни освртао на првеноноси чиновника, но од почетка говораше само с кнезом.

— Па... како то? рече чиновник, узбезекнут од чуда; у тај мах, избуђене очи његове у мало те не искочише, а на лицу му се показа као неко поштовање, услужност и страх: — зар баш оног истог Семена Парфеновића Рогожина, потомственог, почаснога грађанина, што је пре месец дана умр'о и два и по милиона капитала оставио?

— А одкуда ти знаш, да је он оставио чистога капитала два и по милиона? пресече му реч црномањаст, неустојивши у тај мах чиновника погледом. — Ви'ш ти њега! (намигну он кнезу), што се то њега тиче? Што трчи као задушна баба за туђим носилима? А истина је, да је родитељ мој умр'о, и ја се сада из Пскова, готово бос, враћам кући. Нико ми није послао ни новаца, ни извештаја; чак ни онај брат, подлац никакав, ни мати! Као да сам пас! А у Пскову сам у врућици пролежао цео месец дана!

— А сад идете да добијете читав милиончић, и то најмање! О Господе! плесну чиновник рукама.

— Шта ти је? Који ти је бес? Злобно и раздражено подвикну му Рогожин: — знаш ли ти, да ти нећу дати ни копејке, па макар ти овде преда мном све на рукама ишао.

— И хоћу, и ићи ћу.

— Е! Али не дам, не дам, па макар ти целу недељу дана овде играо!

— И не дај! Мени и не треба; не дај! А ја ћу опет опет играти. Жену и малу децу бацаћу, а пред тобом ћу играти.

— Тфу! плуну на њ црномањаст. — Пре пет недеља; одпоче он говорећи кнезу, ја сам, тако исто као и ви, са једним завежљајем побегао од родитеља у Псков тетке; тамо ме обори врућица у постељу а родитељ тако без мене умре. Уби га чамотиња. Бог да га прости, у мало ме онда не премлати! Тако ми Бога, кнеже, да не побегох, сигурно би ме убио.

— Да га нисте чиме расрдили? одазва се кнез, па стаде с највећом радозналости, посматрати овога милионара у кожуху. И ако се могло наћи много које чега значајнога у милиону и наслеђству, опет је кнеза зачудило и заинтересовало нешто друго; па и сам Рогожин је, не знам за што, био врло задовољан, што је изабрао кнеза за „сабеседника“, и ако му је разговор вредио више механички, него морално, и ако га је водио више из расејаности, него

И од тог дана те новине нису говориле о мени другачије, него као о „Твену лопову из Монтане.“

Ја сам почео већ узимати у руке нове бројеве новина с неким страхом и гушањем. И нисам се преварио. У брзо сам нашао оваку белешку:

„Ухваћен у клевети. Ослањајући се на доле изложена часна уверавања господина Мајкла О'Фланагана из Фајнојнта и госпoде Цона Алена и Кита Бернса из водене улице, можемо с пуним ралогом рећи: да ниска инсинуација господина Марка Твена, као да је дед нашег бившег гувернера, Цона Хофмана, био обешен због неке плачке на друму, није ни више ни мање него гадна и пресна лаж, без и једне мрвице истине. Сваки поштен човек мора се гнушати кад види, како се неки људи, за хатар тренутног политичког успеха, не устежу ни пред чим, па чак ни пред клеветањем мртвих који мирно почивају у својим гробовима. Кад само помислимо на оне болове, које је та безочна лаж нанела рођацима и пријатељима покојниковим, ни кривим ни дужним, ми смо, тако рећи, готови захтевати од озлојеђенога грађанства брзу и непосредну освету, макар то било и мимо закон. Али не ћемо! Оставимо клеветника грижи његове савести (и ако је ван сваке сумње, да ни један судија, ни један поротник не би, у овакој прилици, осудио наше читаоце, ако би их правичан гнев навео да учине незаконито насиље према личности и својини клеветниковој).“

Ова последња, у загради написана реченица примора ме, те скоких с кревета раније него обично и брже боље побегох из куће на стражња врата. „Гневни читаоци“ већ су разбијали прозоре и врата с улице на мом стану, и ломили су намештај и ствари, које нису могли понети. И при свме том ја се могу, ако је потребно,

заклети на свето јеванђеље да нисам клеветао деда бившег гувернера Хофмана. Шта више ја нисам до тог дана ни знао, да је у њега био какав дед!

Треба казати и то, да су ме те новине после једнако звале: „Твен гробар.“

Сутра дан нађем у другим новинама оваку белешку:

„Драги кандидат Марк Твен, који је био дужан прочитати громовиту беседу на синоћном главном скупу „независника“, није дошао на скуп! Место њега дошао је телеграм од његовог лекара, у ком се приповеда, како су синоћ коњи прегазили кандидата, како су му сломили ногу, како је он сад на смрти и т. д. и т. д. Сироти „независници“ морали су прогутати сву ту измишљотину и чинити се, као да не знају прави узрок због којег њихов кандидат није дошао на скуп. Синоћ су видели, како је некакав човек, трештен пијан, једва ушао у кућу у којој станује господин Твен. Независници су дужни доказати да тај једини пијаница није био баш главом Марк Твен! Ми смо врло радознали, како ће се они извући из ове неприлике? Одговорите, господо! Народни глас неумитно иште од вас одговор: ко је био тај човек?“

Е то већ није било ни нашто налик! То је била пука измишљотина! Ја — пијан! Та за Бога има већ више од три године како не пијем ништа, апсолутно ништа, па чак ни слабог пива!..

Колико сам се већ навикао на такве нападе — сведочи довољно тај факт, што сам готово мирно и спокојно видео одмах у другом броју тих новина, како је моје хришћанско име замењено надимком: „Господин натега Твен.“

У исто доба почео сам добивати анонимна писма. Добивао сам их све више и више. У њима се писало, на пример, ово:

из простосрдачности, више због забуне и узбуђења; разговарао је да би гледао на кога било и да би му се језик чим било забавио. Чинило се, да је и сад у тифусу, или бар у грозници. А чиновник је само лебдео над Рогожином, данути није смео, а ловио је и очекивао сваку његову реч тако нажљиво, као да брилијант тражи.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

СИТНИЦЕ

Порекло домина. Домине су постале у VI веку. Два бенедиктанска калуђера из знаменитог манастира Монте-Казино, бијаху за неку кривицу затворени у једну ћелију, и ту од досаде пронађу ову игру. Они су узимали беле камичке (по свој прилици парчета од малтера), обележавали их црним тачкама и слагали на такав начин, да је увек излазио извесан рачун. Али, како је игуман мотрио на њих, то се они договором, да, на сваки подозриви шушањ, читају први стих вечерњег псалма: „Dixit Dominus Domino...“ Даље они не знадоше на памет тога стиха и све застајаше на речи **Domino**.“ Од ове, често поновљене речи, добила је свој назив и сама игра, која је јако распрострањена у свету.

Јектика код лавице. Тропске животиње кад их у Европудонесеу готово све поступно гину. То је још одавно примећено и доказано посматрањима на угуинулим животињама. Ту скоро чињена су научна открића. Лавица од пет година доведена је у зверињак Биделов 1889 г. На брзо, за тим пошто је у Европу дошла — она је почела губити апетит и шршавити. У почетку идуће г. и дисање јој се поремети: Сестра те лавице угуинула је годину дана раније и испитивање је показало савршену туберкулу код ње. Чудно је то, да крај свега тога што се виде сви клинички знаци јектике — лавица ипак не кашље.

ПОШАЛИЦЕ

Није га добро разумео. — У некој канцеларији приђе секретар једном млађем чиновнику, па кад види како се сав запурио разбарушио, зашкљачио очима, рекне му:

- Шта је вама?
- Ништа господине
- Како ништа! Ви сте онет пијани.
- Пијан? Зар ја! Ни — и — сам...
- Шта нисте! Сад ћу ја отићи господину управитељу и казати му све. Он ће вам већ показати како се пије!

1. „А шта ћемо с оном несрећном старицом, коју сте ви бацили низ степенице за то, што је просила милостињу?“

2. „Има ствари у вашем животу за које знам једини ја. Ја бих вам саветовао да пошаљете неколико долара вашем покорном слуги (том и том), ако нисте ради да те ствари дођу у новине.“

Могоа бих навести овде стотине сличних писама, али не вреди.

Некако одмах за тим главни орган либералне странке оптужи ме да поткупљујем своје бираче, а главни демократски орган — приши ми никако необично грандиозно лупештво.

И ти сви моји јавни тужитељи, захтевали су неминуовно од мене одговор на њихове безочне тужбе. Ствар је већ дошла докле да су чак и уредници органа „независне странке“ почели говорити: како ја више не смем ћутати, како то значи — губити извесно сваки поглед на успех. Једна нова белешка у неким непријатељским новинама уверила је већ и мене, да је тако. Ево шта је речено у тој белешци:

„*Дивота од човека!* Кандидат независне странке ћути још једнако. Он не сме да проговори. Све тужбе, изнесене против њега, потврђене су и доказане. Његово речито ћутање последњи је доказ да су оне оправдане. Ето, понесите се вашим кандидатом, независници! Дичите се тим срамним кривоклетником, а лановом из Монтане, гробаром, оличеном ракијском натегом!... Погледајте га добро, промислите се, па метните руку на срце и одговорите нам поштевно: можете ли ви с мирном савешћу гласати за човека који је својим злочинствима стекао толики низ ужасних надимака и који се сад не усуђује ни да уста отвори, да протестује против њих?“

Моји пријатељи имали су заиста право. С осећањем дубоког понижења и гнушања наумим да „одговорим“ на све те безочне и пакосне тужбе. Али нисам могао довршити свој одговор, јер већ

— Па нека покаже! Не може он мене никад достићи! Ја ово практикујем већ двадесет година

ПРЕДСТАВЕ У НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ

У недељу, 11 септембра:

ДОН ЦЕЗАР ОД БАЗАНА

Драма у пет чинова, с песмом, написао Диманоар и Д'Енери, превод с француског. — Игра 16 особа (14 мушких и 2 женске). Главне су улоге: Дон Цезар (г. Андрија Фијан, Дон Хосе (г. Драг Јовановић), Карло II, краљ шпански (г. Љ. Станојевић), Маркиз Монтефиор (г. Динуловић), Маритана, певачица (г-ђица Поповићева), Гизела (г-ђа Радуловићка) Лазарил дечко (г-ђа Гавриловићка). Немо особље: великаши, племићи, војници, гости и гошће. Догађа се у Мадриду. — Режира главни редитељ г. Фијан. Почетак представе у 2½ сахата после подне, свршетак око 5. („Дон Цезар“ је игран први пут 27 септембра 1874, последњи пут 9 октобра 1893; сад се игра 25-ти пут, а први пут као дневна представа).

ПОДВАЛА

Комедија у пет чинова из паланачког живота, написао Милован Ђ. Глишић — Игра 15 особа (10 мушких и 5 женских) Главне улоге: Вуле Пунавац (г. Динуловић), Неша, адвокатски писар (г. Тодоровић), Петко, помоћник (г. Рајковић), Вуле, адвокат (г. И. Станојевић), Живан, сељак (г. Божовић), Сретен, трговац (г. Анастасијевић), Нера, удовица (г-ђа Јовановићка), Смиља, жена Сретенкова (г-ђица Поповићева), Стана, тетка Нешина (г-ђа Лугумерска). Немо особље: Варошани сељаци, свирачи. Догађа се у некој паланци у Србији. — Редитељ је г. Рајковић. Почетак представе у 8 сахата свршетак после 10. („Подвала“ је играна први пут 23 априла 1883, последњи пут 14 септембра 1893; сад се игра 25-ти пут).

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Изишла је

КРВАВА КЊИГА

РАТНЕ СЛИКЕ СА ИСТОКА

БАЈАДАРА — СИНОПА — ОПАСНА ШАХ — ИГРА — АКТИАРСКИ СУЖАЊ — БАШТОВАН НА БОЈНОМ ПОЉУ.

НАПИСАО: М. Јокај — ПРЕВЕО: Д. Клајић.

Цена 1-20 пар. дин.

сутра дан изађе у новинама нова тужба на ме: како сам запалио лудницу која ми је, бајаги, заклањала поглед с мојих прозора. За тим су ме оптужили да сам отровао стрица, у намери да приграбим његово имање, и озбиљно су захтевали да га полиција ископа из гроба и изврши сецирање његовог леша.

Већ нисам знао ни где ми је глава! Али ни то не беше доста. Мене је чекао још последњи удар. Он ме је на послетку оборио. Тај је удар био достојни завршетак срамне борбе која је била организована против моје кандидатуре. А ево какав је био: кад сам се попео на сто да беседим пред скупом, на један мах десетак мангупчића, разне расе, а сви врло прљави (и разуме се подговорени), јурнуше к мени, обискоше око мене и стадоше кроз плач узвикивати: „тата, наш тата!“

Ваше нисам могао издржати. Савијем свој барјак и предам се. Ствар је била очевидна, да нисам дорастао да будем изабран за њу-јоршкога гувернера Одмах сутрадан послао сам оставку на кандидатуру и потписао је овако:

„Од срца ваш, некада поштен човек, а сад

Марк Твен

срамни кривоклетник, лопов из Монтане гробар, ракијска натего, ит.д. ит.д.